

PROGRAM HYTTE- OG SETERSØNDAG

1 TEIGSETTRA

- Lur og lokk, historier og musikk knyttet til setra! På vokal og fele: Karolina Westling. På lur, bukkehorn og fløyter: Sylvelin Hege Sevilhaug. 12.00 – 12.30 Budeiene og setermusikken 13.00 – 13.30 Budeiene og de underjordiske 14.00 – 14.30 Budeiene og villdyra
- “Norsk seterkultur – nå på Unescolista. Hva betyr det?” Ved Knut Ola Storbråten, nestleder i Norsk Seterkultur. Ca. 20 min. Kl. 12.30 og 13.30.

2 KINCKHYTTA

- Ta en titt inn i hytta til Hans E. Kinck og lær mer om forfatteren.

3 VY-HYTTA

- Opplev den moderne hytta VY, en hyttmodell som er laget etter inspirasjon fra den gamle byggeskikken i Gudbrandsdalen.
- Smaksprøver og salg av fersk kumjølk fra Ødhumbla gardsmjølk. Jørn Skoe er årets lokalmatgründer 2025.
- Møt Ystelyst håndverksysteri som selger ost og andre matprodukter.

4 GRÅHØGDBU

- Møt Norsk Villreinsenter. Info om villreinen, bålkos, quiz og barneaktiviteter.
- DNT Lillehammer viser deg hytta som er flyttet fra Venabygdsfjellet.

5 FAGFORENINGSHYTTA

- Spikking for barn. Ta også en kikk inn i hytta som tidligere sto på Nordseter.

6 MYKLEBU

- Sopputstilling og-kontroll med Lillehammer sopp- og nyttevekstforening. Se sopp fra nærområdet og ta en prat om ville vekster.
- Møt Kraftull som bl.a. selger garn fra Gammalnorsk spælsau.

7 LUNDESETTRA

- Eventyrstund for de minste i det koselige seterhuset.

8 ÅSENG

- Lær om bureisingshistorien av Terje Holen fra Oppland Bonde- og småbrukarlag, som også spanderer vafles.

9 ØYGARDSSETTRA

- Lær mer om raudost (brunost). Smaksprøver på Gudbrandsdalsost Anno 1863 fra TINE Lom og Skjåk.

Hytte- og setergrenda

Ressursene i fjellet og utmarka har i tusenvis av år utgjort en stor del av levegrunnlaget til gudbrandsdølene. Brukt til jakt og fiske, beite, sanking av fôr og til seterdrift. I dag har det tradisjonelle nyttepregede seterlandskapet endret seg til et mer opplevelsbasert landskap for friluftsliv med mange fritidsboliger.

Fra 22000 aktive seterbruk i Norge i 1950, er tallet i dag om lag 740. Innlandet er fylket med flest setre igjen, men seterkulturen er truet. Og dermed også mat-mangfoldet og den bærekraftige utnyttelsen av utmarks-ressursene som setringa står for. Antallet privateide hytter i fjellområdene i Gudbrandsdalen har eksplodert fra 1950 fram til i dag.

De siste årene har det vært økende oppmerksomhet på hvordan fjellområdene forvaltes, og flere er blitt oppmerksom på hvilke kultur- og naturverdier som blir borte hvis utviklingen fortsetter i samme tempo. Seterkulturen i Norge og Sverige kom i 2024 på den representative listen over immateriell kulturarv i UNESCO.

Setergrenda på Maihaugen åpnet i 1937.

Sju setrer fra Gudbrandsdalen viser en utvikling fra det vesle ettroms seterhuset til storsetra, som også ble brukt til vintersetring og ligner på et lite gardsanlegg. På sommeren går det dyr på setra. Gamle husdyrraser av både sau, ku og geit som er avgjørende for å vedlikeholde kulturlandskapet og hindre gjengroing.

Teigsetra – fra Vågå er det eldste seterhuset på Maihaugen. Bygd på 1600-tallet med melkebu fra 1700-tallet.

Lesjabua – fra Lesjaskog. Enkelt ettromshus med dør i gavlen. Maihaugens grunnlegger, Anders Sandvig, mente dette var den eldste bygningstypen av seterhus i Gudbrandsdalen. Fra ca. 1780.

Lundesetra fra Venabygdsfjellet i Ringebu. Bygd på midten av 1800-tallet med steinmurt fjøs.

Korpbergsetra – fra Breistulen i Nord-Fron. Kan være fra 1600-tallet.

Øygardsetra – fra Finndalen i Lom. Tilhører Øygarden i Skjåk som også ble flyttet til Maihaugen. Det yngste selet er bygd i 1786. For gamleselet, fjøset og løa er alder usikker.

Barhussetra – fra Skei i Gausdal. Bygd ca 1800 med sel, selsgang og melkebu.

Valbjørseter – fra Griningsdalen, Vågå. Grisehus fra Aulestadsetra i Gausdal. Setra representerer storgardssetra på Maihaugen. Den ble brukt til sommer- og vintersetring og ligner et lite gardsanlegg. Fra ca 1800.

Hyttegrenda

Hyttegrenda på Maihaugen ligger som en fortsettelse av setergrenda og formidler fritidskultur og friluftsliv på 1900-tallet og fram til i dag. Fra 1930-tallet fikk folk i Norge mer fritid, og med velstandsutviklingen i etterkrigstida fikk flere mulighet til å realisere hyttedrommen. Hyttegrenda består av fem hytter. De representerer ulike sosiale lag og viser hvordan byggeskikk og bruk har endret seg i perioden.

Kinck-hytta – fra øvre Syljuberget i Mesnali, Ringsaker. Har tilhørt forfatteren Hans E. Kinck. Oppført i 1911.

Myklebu – fra Fåvangfjellet. En tidstypisk enkel familiehytte fra 1960-tallet. Oppført i 1965.

Fagforeningshytta – fra Nordseter. En Moelvbrakke er utgangspunktet for hytta som senere har blitt ombygd. Hytta er et eksempel på de mange bedrifts- og foreningshyttene. Oppført i 1959.

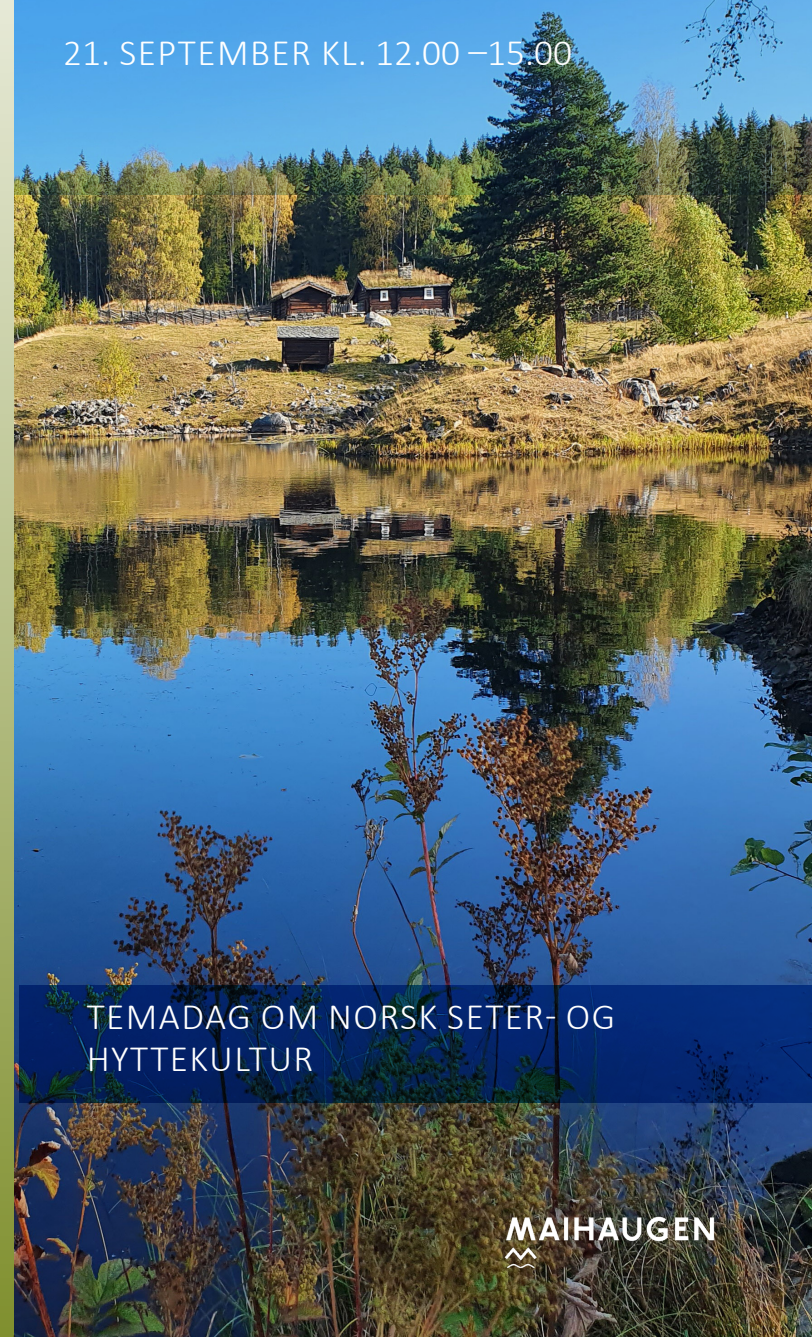
Gråhøgdbu fra Venabygdsfjellet, DNTs selvbetjeningshytte ble stengt i 2020 av villrein hensyn. Oppført i 1967.

VY – Moderne, velutstyrt hytte. Bygd på Maihaugen i 2018 av hytteprodusenten Leve hytter i Øyer.

PROGRAM

HYTTE- OG SETERSØNDAG

21. SEPTEMBER KL. 12.00 –15.00

TEMADAG OM NORSK SETER- OG
HYTTEKULTUR

MAIHAUGEN
^^